

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

ÜÇÜNCÜ DAİRE

TAVLI – TÜRKİYE
(Başvuru no. 11449/02)

KARAR

STRAZBURG

9 Kasım 2006

NİHAİ

*Bu karar AİHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen şartlarda kesinlik kazanacaktır.
Ancak, şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.*

USUL

Dava, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine, Kazım Tavlı ("başvuran") adlı Türk vatandaşı tarafından, 1 Şubat 2002 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvurudan (no. 11449/02) kaynaklanmaktadır.

OLAYLAR

DAVA OLAYLARI

Başvuran 1962 doğumludur ve Almanya Dortmund'da yaşamaktadır.

25 Aralık 1980 tarihinde başvuran Aksaray'da A. ile resmi olarak evlenmiş ve birkaç ay sonra çalışmak için Almanya'ya gitmiştir.

30 Temmuz 1981 tarihinde A. bir çocuk dünyaya getirmiş (S.), doğumdan haber almasından kısa bir süre sonra 28 Eylül 1981 tarihinde başvuran Aksaray Asliye Hukuk Mahkemesinde nesebin reddi davası açmıştır. 5 Ocak 1982 tarihinde kan testi sonuçlarına dayanarak Ankara Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü başvuranın muhtemelen S'nin babası olduğunu tespit etmiştir.

1 Haziran 1982 tarihinde adli tıp raporu ışığında ve evlilik öncesi başvuranla A'nın birlikte yaşamış olmaları ve çocuğun evlilik içinde doğmuş olmasını dikkate alarak mahkeme başvuranın iddiasını reddetmiştir.

6 Haziran 1989 tarihinde evlilik boşanma ile noktalanmıştır. Mahkeme başvuranın S'nin bakımı için 1,500,000, A için ise 2,500,000 Türk Lirası nafaka ödemesine karar vermiştir.

4 Mart 1997 tarihinde Almanya'da yapılan DNA testi başvuranın S'nin babası olmadığını göstermiştir.

Başvuran, DNA testinin bulgularına dayanarak 10 Nisan 1997 tarihinde Aksaray Asliye Hukuk Mahkemesinde tekrar nesebin reddi davası açmıştır. Mahkeme, bir DNA testi daha istemiştir.

Bu arada A, 30 Mayıs 1997 tarihinde S'nin bakımı için başvuranın ödediği nafaka miktarının artırılması talebiyle aynı mahkemede dava açmış, mahkeme miktarı 10,000,000 TL'ye çıkarmış, karar 11 Mayıs 1998 tarihinde Yargıtay tarafından onanmıştır.

Adalet Bakanlığı Biyoloji Dairesi tarafından yapılan adli DNA testi önceki testin bulgularını doğrulamıştır. 19 Ağustos 1998 tarihli rapor S'nin babasının başvuran olmadığını kesinleştirmiştir.

20 Mayıs 1999 tarihinde Aksaray Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın 1 Haziran 1982 tarihli kararın iptali ve yeniden yargılama talebini reddetmiştir. Mahkeme, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 445 § 1 maddesini, yeni elde edilen kanıtların yargılama sürecinde mevcut olup da mücbir sebepten kullanılamamış olmuş olması gerektiği şeklinde yorumlamıştır. Ancak DNA testi mahkemenin davayla ilgili nihai kararını vermesinden yıllar

sonra yapılmıştı. Mahkeme, 1969 tarihli benzer bir davada Yargıtay'ın, nihai karardan yıllar sonra yapılan bir kan testinin sonuçlarına dayanarak davacının nesebin reddi davasını yeniden açmasına izin verilemeyeceğine hükmettiğini hatırlatmıştır.

6 Temmuz 1999 tarihinde başvuran, mahkemenin esasları inceledikten sonra davayı usulen reddedemeyeceğini savunarak Aksaray Asliye Hukuk Mahkemesinin kararını temyiz etmiştir. Ayrıca 5 Ocak 1982 tarihli tıbbi raporun sadece varsayımlara dayandığını, 1997 ve 1998 yıllarında yapılan DNA testlerinin ise S'nin gerçek babası olmadığını ortaya çıkardığını ileri sürmüştür.

1 Kasım 1999 tarihinde Yargıtay artık reşit olduğu ve annesinden bağımsız hakları bulunduğu için S'nin de davaya dahil edilmiş olması gerektiğine hükmederek Birinci Derece Mahkemesinin kararını bozmuştur.

Yargılama, Aksaray Asliye Hukuk Mahkemesinde yeniden başlamıştır. S de ikinci davalı olarak duruşmaya çağırılmış ve davaya dahil edilmiştir. Ancak S duruşmaya katılmamış ve ifade vermemiştir. 28 Kasım 2000 tarihinde mahkeme başvuranın yeniden yargılama talebini aynı sebeple reddetmiştir. Başvuran temyize gitmiştir.

19 Nisan 2001 tarihinde Yargıtay, Birinci Derece Mahkemesinin kararını onamıştır. Yargıtay'ın içtihadı ışığında “fennin gelişmesi”nin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 455 § 1. maddesine göre mücbir sebep olarak değerlendirilemeyeceğine hükmetmiştir.

12 Ekim 2001 tarihinde başvuranın kararın düzeltilmesi talebi reddedilmiştir.

HUKUK

I. AİHS'NİN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, AİHS'nin 8. maddesi hükümlerine dayanarak, eski eşinden doğma çocuğun babası olmadığına dair bilimsel kanıta sahip olmasına rağmen bunu bir mahkeme tarafından tespit ettirememesinden şikayetçi olmuştur. AİHS'nin 8. maddesi aşağıda verilmiştir:

“1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu otoritesinin müdahalesi, ancak ulusal güvenlik, kamu emniyeti, ülkenin ekonomik refahı, dirlik ve düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için, demokratik bir toplumda, zorunlu olan ölçüde ve yasayla öngörülmüş olmak koşuluyla söz konusu olabilir.”

A. Kabuledilebilirlik

Mahkeme, başvurunun AİHS'nin 35 § 3. maddesi bağlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını kaydeder. Başvuru, herhangi başka bir gerekçeden dolayı da kabuledilmez değildir. O halde başvuru kabuledilebilir olarak ilan edilmelidir.

B. Esaslar

Hükümet babalık kanuni karinesi ile evlilik, aile ve genel olarak toplumsal dengenin korunmasının amaçlandığını öne sürmüştür. Aile ilişkilerinde hukuki katiyet sağlanması ve çocuğun menfaatinin korunmasının gerekli olduğunu savunmuşlardır. Bu yüzden somut olayda ulusal mahkemelerin, iddiasını biyolojik bir gerçekle destekleyen başvurandan ziyade çocuk ve ailenin çıkarlarını korumuş olduğunu öne sürmüşlerdir.

Başvuran, zamanın teknolojisiyle yapılan bir kan testi sonucuna dayanması nedeniyle 5 Ocak 1982 tarihli tıbbi raporun sonucunun ancak bir varsayım olarak alınabileceğini ileri sürmüştür. Ancak hem Türkiye’de hem de Almanya’da yapılan DNA testi sonuçları tartışılmaz biyolojik gerçekleri yansıtıyordu.

1. 8. Maddenin uygulanabilirliği

Mahkeme kocanın evlilikte doğan çocuğun nesebini reddetmek istediği davaları daha önce de ele almıştır. Bu davalarda babalık davası işlemlerinin kanuni amacının mevcut aile düzenini başvuranın “aile hayatı” bağlamında sona erdirmek olup olmadığı sorusu açık uçlu olarak kalmıştır. Çünkü tespitlere göre babanın farzedilen çocuğuyla kanuni ilişkileri her durumda “özel hayat”ını ilgilendirmekteydi (*Yıldırım – Avusturya*, 34308/96 ve *Rasmussen – Danimarka*, A Serisi no. 87).

Somut davada başvuran, biyolojik kanıtlar temelinde yasal işlemlerle babalık zannını çürütmeye çalışmıştır. Söz konusu yasal işlemlerin amacı kendisinin çocuğu olarak kayıtlı olan A’nın kızı ile yasal ilişkilerini belirlemektir.

Bu nedenle somut davanın olayları AİHS’nin 8. maddesi kapsamındadır.

2. Genel ilkeler

Mahkeme 8. maddenin amacının bireyi resmi mercilerin keyfi uygulamalarından korumak olduğunu hatırlatır. Maddenin kapsamında buna ek olarak özel ve aile yaşamına etkili “saygı” gösterilmesini sağlayan olumlu yükümlülükler de bulunabilir. Bu yükümlülükler bireylerin birbirleriyle ilişkilerinde dahi özel yaşama saygıyı güvence altına almak için tasarlanan tedbirlerin benimsenmesi de dahil olabilir (bkz. *Mikulić – Hırvatistan*, 53176/99).

Ancak devletin bu hüküm kapsamındaki pozitif ve negatif yükümlülükleri arasındaki sınırlar yükümlülüklerin tam olarak tanımlanmasına imkân vermemektedir. Yine de uygulanabilir ilkeler benzerlik göstermektedir. Her iki durumda da bireyle toplumun çatışan menfaatleri arasında adil bir denge sağlanmasının üzerinde durulmalıdır. Her iki durumda devlet belli bir miktar değerlendirme yapabilir (bkz. *Keegan – İrlanda*, A Serisi no. 290 ve *Kron vd. – Hollanda*, A Serisi no. 297-C).

Mahkeme, görevinin ulusal düzeydeki babalık ihtilaflarını düzenlemekte yetkili ulusal mercilerin yerine geçmekten ziyade bahse konu mercilerin takdir yetkisini kullanırken aldıkları kararları AİHS şartlarına göre gözden geçirmek olduğunu hatırlatır (bkz. *Mikulić*, yukarıda anılan ve *Hokkanen – Finlandiya*, A Serisi no. 299-A). Bu nedenle Mahkeme imzacı devletin başvuranın davasını ele alırken AİHS’nin 8. Maddesinde belirtilen pozitif yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini inceleyecektir.

3. 8. Maddeye uygunluk

Mahkeme, başvuranın 1 Haziran 1982 tarihli kararın iptali ve muhakemenin iadesi talebini ulusal mahkemenin reddetmesi kararının “hukuka uygun” olduğuna dair taraflar arasında anlaşmazlık bulunmadığını gözlemlemektedir. Aslında başvuranın talebi muhakeme esnasında *mücbir sebep* nedeniyle elde edilemeyen bir belgenin hükmün itasından sonra ele geçirilmiş olması halinde mahkemenin iadei muhakemeye karar verebileceğini belirten Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu’nun 445. maddesine dayanıyordu. Ancak Yargıtay içtihadı bilimsel gelişmenin bahse konu madde kapsamında *mücbir sebep* olarak değerlendirilemeyeceğini belirtmiştir. Bu nedenle ulusal mahkemelerin 445. madde yorumu, adli DNA testi yaygınlaşmadan önce babalığa ilişkin biyolojik tespit yaptırnamış olanlar için bir imkân tanımamıştır.

Mahkeme çocuğun nüfusa kaydedildiğini öğrenmesinden en geç bir yıl sonra babası olmadığını keşfetmediği için başvurana nesebin reddi hakkının verilmemesinin ulaşılmaya çalışılan yasal amaçlarla orantılı olmadığını daha önce belirtmiştir (*Shofman – Rusya*, 74826/01). *Mizzi – Malta* (26111/02) kararında başvuranın nesebin reddine hiçbir zaman izin verilmemesinin ulaşılmaya çalışılan yasal amaçlarla orantılı olmadığı tespit edilmiştir. Ancak bu tespitler başvuranın başlangıçta çocuğun kendisinden olmadığından şüphelenmediği, ancak dava açmak için tanınan süre bitiminden sonra şüphelenmeye başlamış olduğu davalarda yapılmıştır.

Ancak somut davadaki durum farklı idi. Başvuranın başından beri babalıkla ilgili şüpheleri olduğu ve bu yüzden S.’nin doğumundan sonra iki aydan kısa bir sürede; HUMK’nın öngördüğü süre içinde nesebin reddi davası açtığı görülmektedir. Ancak S.’nin babası olmadığını TCK’nın 287. maddesinde belirtildiği şekilde kanıtlayamamıştır. Bu nedenle mahkeme çocuğun evlilik içinde doğmuş olmasını dikkate alarak başvuranın çocuğun babası olduğuna hükmetmiştir.

DNA testi yaygınlaşınca başvuran ve S.’ye test uygulanmış ve S.’nin babasının başvuran olamayacağı tespit edilmiştir. Ne var ki testin doğruluğuna dair şüphe olmamasına rağmen mahkeme başvuranın yeniden yargılama talebini geri çevirmiştir. Yeniden yargılama yapılabilmesi için yeni elde edilen kanıtın yargılama devam ederken de mevcut olması ancak *mücbir sebepten* ulaşılamıyor olması gerektiğine hükmetmiştir. Ancak sözkonusu madde hükümlerine göre bilimsel gelişmenin *mücbir sebep* kabul edilemeyeceğine karar vermiştir.

Mahkeme, başvuranın ilk olarak nesebin reddi davası açtığı 1982 yılında DNA testi yapılmasının teknolojik zorluğuna rağmen yeniden yargılama yapılması talebinin reddinin neden “demokratik bir toplumda gerekli” olduğuna dair Hükümetin sebep sunmadığını gözlemlemektedir. Mahkeme ayrıca ulusal mahkemelerin başvurandan ziyade çocuk ve ailenin yararını gözetmiş olduğuna dair Hükümetin savunmasından tatmin olmamıştır. Özellikle çocuğun yararının nasıl gözetildiği belirtilmemiştir. Mahkeme bilimsel kanıtlara göre kendisine ait olmayan bir çocuğun babalığını reddetmek için en az bir fırsat verilmesinin başvuranın yasal hakkı olduğu gibi gerçek babasını öğrenmenin S.’nin de yararına olduğunu belirtir.

Mahkemenin içtihadına göre tespit edilen gerçekler ve ilgililerin istekleri göz önünde bulundurulmaksızın hukuki varsayımların biyolojik ve sosyal gerçekliğin önüne geçtiği durum, devlete bırakılan takdir miktarı dikkate alındığında dahi özel ve aile hayatına etkili

“saygı”nın güvence altına alınması yükümlülüğüne uymamaktadır (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Kroon*, yukarıda anılan).

Mahkeme bilimin gelişmesinin HUMK’nın 455. maddesine göre iadei muhakeme için sebep olarak kabul edilmemesi nedeniyle başvurana nesebin reddi hakkının verilmemesinin ulaşılmaya çalışılan yasal amaçlarla orantılı olmadığını kanaatindedir. Aile ilişkilerinin hukuki kesinliğinin korunması genel menfaati ve başvuranın babalık kanuni karinesini biyolojik kanıtlar ışığında tespit ettirme hakkı arasında adil bir denge tesis edilememiştir (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Mizzi*, yukarıda anılan ve *Shofman*, yukarıda anılan). Mahkeme ulusal mahkemelerin mevcut yasayı bilimsel gelişmeler ve bunun toplumsal yansımaları ışığında yorumlaması gerektiği kanaatindedir.

Mahkeme, sorumlu devletin kendisine verilmiş olan takdir payına rağmen başvurana AİHS tarafından tanınan özel hayata saygı hakkını koruyamadığına karar vermiştir.

Bu nedenle AİHS’nin 8. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS’nin 41. maddesi aşağıda çıkarılmıştır:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

Başvuran, uğradığı zarara karşılık olarak tazminat talep etmiş ancak miktarı mahkemenin takdirine bırakmıştır.

Hükümet görüş bildirmemiştir.

Mahkeme, herhangi bir maddi zarara dair delil bulunmadığını belirtir. Diğer taraftan Mahkeme, Devletin özel hayatın dokunulmazlığı hakkına ilişkin olumlu yükümlülüklerini yerine getirememesi sonucunda başvuranın manevi nitelikte zarara uğramış olduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, başvuran tarafından öne sürülen manevi zararın Sözleşme’nin ihlalinin tespitiyle tazmin edilmediği kanaatindedir. Eşitlik temelinde yaptığı değerlendirme sonucunda AİHM, uygulanacak her türlü vergiden muaf tutulmak koşuluyla başvurana 5,000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

B. Mahkeme masrafları

Başvuran bu başlık altında talepte bulunmamıştır.

C. Gecikme faizi

AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası’nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabuledilebilir olduğuna;
2. AİHS'nin 8. maddesinin ihlal edildiğine;
3. (a) Sorumlu Devlet'in başvurana, AİHS'nin 44 § 2. maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme gününde geçerli olan kur üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilerek başvurana ödenmek üzere 5,000 Euro (beş bin Euro) manevi tazminat ve bu miktar üzerine uygulanabilecek her türlü vergiyi ödemesine;
- (b) yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın gecikme faizi olarak uygulanmasına

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2. ve 3. maddeleri uyarınca 9 Kasım 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Vincent BERGER
Zabıt Kâtibi

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan

AİHS'nin 45 § 2. ve AİHM İç Tüzüğü'nün 74 § 2. Maddeleri uyarınca Yargıç Zupančič'in muhalefet şerhi karara eklenmiştir.

B.M.Z.
V.B.

YARGIÇ ZUPANČIČ’İN MUHALEFET ŞERHİ

1. Aşağıda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bir ihlal tespit ettiğinde uygulanan Türk yasalarının ilgili hükümleri verilmiştir.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu (18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Kanun, değişik: 23.01.2003 tarih ve 4793 sayılı Kanun)

445. Madde

“Kesinleşmiş bir kararla ilgili olarak aşağıdaki hallerde muhakemenin iadesi talebinde bulunulabilir:

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nce, kararın İnsan Hakları ve Temel Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşme’nin şartlarını ihlal ettiğine dair kesin olarak karar verilmişse.

447. Madde

[...]

445. maddenin birinci fıkrasının 11. bendinde yazılı sebepten dolayı iade-î muhakeme müddeti Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının kesinleştiği tarihten itibaren bir yıldır.”

2. İmzacı Devletlerin birçoğunda benzer hükümler yürürlükte.

3. Diğer İmzacı Devletlerdeki uygulanabilir formüller ile yukarıda çıkarılmış hükmün kritik farkı ise Yargıtay Başkanlığı’nın yargılamanın yenilenmesini talep etmesinin zorunlu olmamasıdır.

4. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 41. Maddesi “*Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder*” şeklindedir [vurgu eklenmiştir]. Mantıklı olarak sözkonusu Devletin iç hukukunun tam tazmin sağladığı davalarda – sözkonusu davada bu, davanın tekrar açılması olacaktır – Mahkemenin mevcut ve uygulanabilir iç hukuka başvuru zorunlu kılması adil tazmin sağlayacaktır.

5. *Scozzari ve Giunta – İtalya* ([BD], 39221/98 ve 41963/98) muhakemesi ve bu öğretiyi daha da geliştiren müteakip içtihatla ve özellikle iç hukukun zaruri olmayan yeniden yargılama imkânını sağladığı durumlarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararının hüküm kısmında yeniden yargılamanın zorunlu kılınması mantıklı ve hakkaniyete uygun olacaktır. Aksi takdirde *Gençel* adı verilen formül Mahkemenin muhakemesine eklenmeliydi (*Gençel – Türkiye*, 53431/99).

6. Bunun yerine kararın 42. paragrafında “*Mahkeme, Devletin özel hayatın dokunulmazlığı hakkına ilişkin olumlu yükümlülüklerini yerine getirememesi sonucunda başvuranın manevi nitelikte zarara uğramış olduğunu kabul etmektedir. Mahkeme, başvuran tarafından öne sürülen manevi zararın Sözleşme’nin ihlalinin tespitiyle tazmin edilmediği kanaatindedir. Eşitlik temelinde yaptığı değerlendirme sonucunda AİHM, uygulanacak her türlü vergiden muaf tutulmak koşuluyla başvurana 5,000 Euro ödenmesine karar vermiştir*” diyoruz. Usule dair geri çevrilebilecek hatalar için çare olarak davanın adil çözümüyle tamamen alâkasız parasal bir tazminat teklif edilmesinin anlamsızlığı bu davaya özel değildir.

Örneğin *Lucà – İtalya* ([BD], 33354/96) davasındaki muhalefet şerhime bakınız; İçtihadımızı artık AİHS'nin 41. maddesinin anlamının yukarıdaki gibi yorumlanması gerektiği noktasına getirdik.

7. Somut davada değinilmesi gereken bir husus da şudur. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun güncelliğini yitirmiş hükmünün (18.06.1927 tarih ve 1086 sayılı Kanun)

445. Madde

“Kesin olarak verilmiş kararlar hakkında aşağıdaki sebeplere binaen iadei muhakeme talep olunabilir: 1. Muhakeme esnasında mücbir sebep veya lehine hükmolunan tarafın fiilleri nedeniyle elde edilemeyen bir senet veya vesikanın hükmün itasından sonra ele geçirilmiş olması.”

yapısal yorumlanması açıkça Anayasa Mahkemesi'nin görevidir. Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru imkânı bulunan ülkelerde sorun iç hukuk dahilinde çözümlenmektedir. Sorun hiçbir zaman Strazburg'a gelmez. Bir taraftan Türkiye iç hukukunda Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru imkânını tanımış olsaydı o zaman bu iç hukuk yollarının tüketilmesi sebebiyle bizim yükümlülüğümüz olacaktı. Diğer taraftan yeniden yargılama yapılmış olsaydı sorunun içeride çözümlenebileceğine eminim. Böyle bir yaklaşım aynı zamanda sorunun kaynağı olan 1927 tarihli Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun güncelliğini yitirmiş 445. Maddesini Anayasa Mahkemesi'nin ele alabilmesini sağlayacaktır.